

GOIGS

a llaor
de l'apòstol
Sant Pere

que es venerava
en el Monestir
de
Sant Pere de Roda,
a l'Alt Empordà.
—
Bisbat de Girona

Puix el nostre anhel
millor vida espera:
Apòstol Sant P. re
obriu-nos el Cel.

Bethsaida és bressol
de vostra infantesa.
En platja de sol
prop la mar estesa,
poseu fonda l'arrel
en l'art marinera: etc.

Quan el Redemptor
us crida a sa vora
deixeu, sense enyor,
la nau pescadora.
Heu vist nou estel
a l'altra ribera: etc.

Davant de tothom
Jesús us anima
mudant-vos el nom
en prova d'estima.
De glòria sens vel
Tabor reverbera: etc.

Per nou timoner
Jesús us prepara.
Oh brau mariner
la guerra us declara
Satàn, el rebel
amb folla quimera: etc.

Sincer i lleal
d'impuls i embranzida
pel mestre, si cal,
no us reca la vida.
La flama de zel
en Vós és foguera: etc.

En l'últim sopar
seient a la taula
Jesús recalca
la vostra paraula.
Sereu tan fidel
a la nit propera? etc.

Són tres negacions
que amarguen la prova.
Mes, tres confessions
d'amor, us renova.
Jesús, sens recel
us dóna fe entera: etc.

Pel seu successor
entre els doize us tria
per fer-vos Pastor
del ramat que Ell guia.
Si mai un cruel
del llop ens esvera: etc.

Del Mestre seguïu
d'aprop tan bé els passos,
que fins quan moriu
la Creu amb sos braços
us és cobricel,
altar i senyera: etc.

A l'Alt Empordà
la llum fila i broda
records que hi deixà
Sant Pere de Roda,
cenobi model
molts cents anys enrera: etc.

Puix el nostre anhel
millor vida espera:
Apòstol Sant Pere
obriu-nos el Cel.

Lletra i música de Mn. Adjutori Vilalta, Pvre.

Allegro *rit.* *Respost*

puix el nos-tre anhel mil-lor vi-da-es-pe-ra, A - pòs-tol SANT PE-

Estrofa

RE O-BRIU-NOS EL CEL del zel da-es-bres-sol de vos-tra in-fan-te-sa. En plat-ja de sol prop

rit. *Respost*

la mar es-te-sa, po-sen fon-da a-rel en l'aer ma-ri-ne-ra

V. Tu es Petrus.

R. Et super hanc petram
ædificabo Ecclesiam
meam.

OREMUS. Deus qui beato Petro Apostolo tuo, collatis clavibus regni cælestis, ligandi atque solvendi pontificium tradidisti; concede, ut intercessionis ejus auxilio, a peccatorum nexibus liberemur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

SANT PERE DE RODA

Com un gegant occit i malmès, però no retut encara, s'aguanten fermes en un planell de la muntanya de Roda, arrecherat a la serra de Verdera, les runes del que fou el monestir de Sant Pere de Roda.

Moltes són les llegendes relatives a l'origen d'aquest monestir. Cenyint-nos a la veritat històrica, la més antiga i certa notícia que tenim és de l'any 878, en una de les disputes suscitées entre els monestirs de Sant Esteve de Banyoles i el de Sant Policarp de Rasés per la possessió de diverses cel·les radicades en el «pagus» de Perelada. Una d'aquestes era Sant Pere de Roda, humil priorat benedictí. Tals discussions acabaren per la sentència lliurada a Castelló d'Empúries el 26 de juny del 879, atribuint definitivament aquelles cel·les al Monestir de Banyoles.

La veritable transformació de Sant Pere de Roda del seu caràcter de priorat al de monestir derivà de la intervenció d'un noble anomenat Tassi, possiblement un convers, que emprengué com a protector la doble tasca de la construcció del cenobi i la seva dotació territorial, culminant la seva obra quan en 944 obtingué del rei Lluís d'Ultramar el tan desitjat precepte concedint al monestir la seva immunitat, confirmació de béns i la lliure elecció d'abats. Seguidament fou nomenat per a aquesta dignitat Hildessind, fill del propi Tassi. Encara aquest aconseguí de Roma una butlla associant el Monestir a la Santa Seu, segons ho testimoniava la làpida del seu sepulcre.

Comença aleshores una època de prosperitat per el monestir, que anirà en augment mercès a les constants donacions dels reis, comtes, nobles i simples fidels, i a les adquisicions del mateix monestir, que arribà a tenir possessions territorials extensíssimes en tots els indrets de Catalunya. La vida florent d'aquest cenobi donaria lloc a l'erecció d'un poble veí que s'anomenà Santa Creu de Roda, encerclat per muralles, en l'indret on hi ha avui encara l'enrunada capella de Santa Elena, que era l'església parroquial d'aquell poblet.

L'esplendor del Monestir arribarà al seu màxim apogeu en el segle XI, quan en 1022 és consagrada la superba església romànica —de marcada tradició carolíngia i no exempt de reminiscències meridionals— i, poc més tard, quan s'instauen els Jubileus pleníssims en els anys que la festa de la Santa Creu —a la que estava dedicada l'església del monestir— s'esqueia en divendres.

La decadència de Sant Pere de Roda sembla iniciar-se cap a mitjans del segle XV, ja sigui perquè l'interès dels reis es desplaça vers els monestirs de la Catalunya Nova, com per les continuades depredacions i hostilitats de què els monjos són objecte per part dels comtes veïns i dels pirates que infesten aquells indrets. També influirà en la decadència les invasions dels exercits francesos que, a llur pas, s'abaten sobre el Monestir saquejant-lo cada vegada, i més tard les noves corrents socials de la vida humana. Així, trobant-se els monjos cada vegada més isolats i amb les rendes més migrades, s'anirà fent més necessari llur trasllat a la plana, on feia temps que hi tenien algunes propietats. Per fi, després d'alguns tràmits, fou autoritzat el trasllat, tancant-se l'església i el Monestir el 10 de desembre del 1798, i passant la comunitat a la seva casa de Vilasacra, poblet tocant a Figueres, on ja havien fet transportar-hi alguns objectes religiosos i part de l'arxiu biblioteca. L'any 1805 s'instal·laren a Figueres, on els atrapà la desamortització i exclaustació.

La guerra de la Independència, les tres guerres carlines i les demés innombrables vicissituds que desgavellaren el nostre país durant el segle passat, devastaren el vell Monestir, culminant la destrucció amb les lleis desamortitzadores, i entrant tothom a saqueig en el noble edifici, distingint-se especialment en aquesta feina els delegats oficials encarregats de complimentar aquelles lleis. Restes arquitectòniques de Sant Pere de Roda són escampades avui per tot l'Empordà, i en cap església ni palau de la comarca no hi falta algun record del poderós monestir.

Presidia el frontispici exterior de l'església la imatge de Sant Pere, de tamany natural, i que probablement per ser d'alabastre escapà a totes les cremes i saqueigs que sofrí l'edifici. Fou baixada en 1876 pels homes del Port de la Selva i dipositada en la seva parroquial. Una reproducció d'aquesta imatge encapçala els presents GOIGS.

J. Font i Rius